

UTTAN ÚR HEIMI

Ivast í norðurkoreansku hóttanini

Norðurkoreanska hóttanin um at svara USA við "einum havi av eldi" og "túsundfaldari hevnd" skal takast við einum ávisum fyrirvarni.

Tað heldur í hvussu er Korea-serfrøðingurin á norðurlenska stovninum í Keyptmannahavn, sum granskar viðurskipti í Asia. Geir Helgersen sigur, at orðalagið, sum norðurkoreanar hava nýtt í seinastuni, er rættiliga vanligt bæði í Norður- og Suðurkorea, og at bæði londini ofta nýta tilburðir

í søguni ella skaldskapi til slíkar vendingar. Tá hetta so verður týtt til okkurt vesturlenskt mál, fær tað ofta ein heilt annan týðning, sigur Geir Helgersen.

Hann heldur, at teir vestirlensku fjølmiðlarnir hava dugað sera illa at umrøtt kjarnorkukreppuna millum Norðurkorea og USA. Sjálvur heldur hann, at nógvir fjølmiðlar vestanfyrri hava umrøtt kjreppuna sum eitt slag av skemti, sjálvt um hon í veruleikanum er fullkomiliga skilaleys, sigur hann.

Amerikanarar halda fast um deyðarevsing

Meiningakanningar vísa, at 70 prosent av amerikanska fólkinum halda tað vera rætt at nýta deyðarevsing.

DEYÐAREVSING

Arni Joensen:

Tær tómu deyðagongirnar í fongslunum í statinum Illinois hava elvt til lívligt orðaskifti í USA um deyðarevsing, men tað er einki, sum bendir á, at fleiri guvernørar fara at gera sum júst fráfarri guvernørurin í Illinois, George Ryan. Tað er eisini ymiskt, hvat fólk halda um avgerð hansara at broyta 157 deyðadómar til lívlangt fongsul. Summi halda, at tað var skeiðt, meðan onnur halda, at guvernørurin var sera djárvur.

Bert ein guvernørur hevur sagt seg taka undir við avgerðini hjá George Ryan. Tann demokratisk guvernørurin í statinum Maryland, Paris Glendinning, sum eisini fór frá mánaðagin, segði, at George Ryan hevði tikið eina rætta av-

Hesir báðir fangarnir vóru upprunaliga dømdir til deyða, men eftir avgerðina hjá George Ryan, guvernørni fingur teir lívlanga fongsulrevsing.

hann ongantið heimildina at broyta ein deyðadómar.

Í fjór vórðu 71 deyðadómar fullfórdar í USA, harav næstan helmingurin í Texas. 3.700 fangar sita og bíða eftir at verða avrættaðir, og so stórt hevur talið ongantið verið fyrr. Eygleiðarar vænta, at fleiri av hesum kunnu vænta, at teirra revsing verður fullfórd. Sambært einari meiningakanning taka 70 prosent av teimum spurdu amerikanarum undir við deyðarevsingini, og tí er tað lítið hugsandi, at politikararnir fara at taka hana av.

Hinvegin visir tann sama meiningakanningin, at 40 prosent av teimum spurdu siga seg vera sannfórd um, at lógin um deyðarevsing verður nýtt á ein órættvisan hátt. Tað hevur víst seg, at drápsmenn eru í størri vanda fyri at fáa deyðadómar, eru offur teirra hvít.

gerð. Nýggi guvernørurin í Maryland, republikanarin Robert Ehrlich, hevur tvørturímóti boðað frá, at hann fer at seta lógina um deyðarevsing aftur í gildi í statinum.

Eygleiðarar í Washington vænta ikki, at George W. Bush, forseti fer at broyta

hugsan um deyðarevsingina. Talsmenn hjá Hvítu Húsunum siga, at forsetin tekur undir við at varðveita deyðarevsingina, tí eftir hansara tykki ræðir hon fólk frá at fremja álvarssom brotsverk.

Tey seks árinum Bush var guvernørur í Texas, nýtti

Barsebæk útsett

Upprunaliga var ætlanin, at tann seinasti reaktorurin á svenska kjarnorkuverkinum Barsebæk skuldi lata aftur í ár, men so verður ikki.

Tað segði svenski forsætisráðharrin, Göran Persson, tá hann mánaðagin hitti formannin í sosialdemokratiska flokkinum í Danmark, Mogens Lykke-toft, men hann vísandi samstundis danir um, at reaktorurin verður stongdur.

Seinastu tíðina hevur

nógv orðaskifti verið í Svøríki um tað umstrídda kjarnorkuverkið, og nógvir sviar eru ímóti at steingja verkið, tí í vetur hava sviar verið noyðdir at keypa nógva og harafturat sera dýra elorku úr Danmark. Göran Persson sigur seg vóna, at verkið kann steingjast í næstu framtíð, sum hann tekur til. Spurdur, um tað verður um fimm ella tiggju ár, sigur hann, at tað skuldi helst verið fyrr enn so.

Nyrup skrivur barnaminni

Poul Nyrup Rasmussen, fyrrverandi forsætisráðharrin, er farin undir at skriva endurminningar um síni barnár í Esbjerg.

– Eg ætli mær at siga frá ættini, uppvekstrinum og ungdómsárunum umframt fólkinum og livikorunum í Esbjerg tá í tíðini, soleiðis sum eg minnst hetta, sigur Poul Nyrup Rasmussen.

Men hetta verða ikki hansara einastu endurminningar. Hann ætlar sær eisini at skriva um árinum í Keyptmannahavn og tað politiska arbeiðið har. Men fyribils snýr tað seg um barna- og ungdómsárinum, og tann bókin kemur eftir ætlanini út einaferð í heyst. Nær hitt kemur, er ikki avgjørt enn, sigur hövundurin.

Ikki privata oljuleiðing

Fýra tey størstu privatu oljufeløgini í Russlandi hava havt eina ætlan um at leggja eina oljuleiðing heilt úr Sibiria til Murmansk, men nú hevur stjórnin í Moskva boðað frá, at tað sleppa feløgini ikki at gera. Stjórnin hevur samstundis sýtt teimum privatu feløgnum at gera eina oljuleiðing til Kína og eina til Svartahavið.

Russisku myndugleikarnir ætla, at í 2007 skal USA keypa 13 prosent av sínari oljunýtlu úr Russ-

landi, og at hendan oljan skal leiðast íggjøgnum rørléiðingur úr Vestursibiria til Murmansk. Haðani skal oljan so flytast við tangaskípum til USA.

Russiskir fjølmiðlar siga, at russiskir ríkiskassin megnar ikki at leggja ta longu rørléiðingina einsamallur, og harafturat er tað ein trupulleiki, at tey privatu oljufeløgini vilja ikki taka lut í einari almennari verkætlan, uttan at tey fáa góða trygd fyri, at tey sleppa at gagnnýta sínar lögur.

Blokktuðulin til Grønlands skal markast til endamálini

Vinstriflokkurin í Danmark heldur, at reglurnar við blokktuðlinum eiga at verða broyttar, so pengarnir verða markaðir til tey ávisu endamálini.

DANMARK-GRØNLAND

Arni Joensen:

Fær figgjarpolitiski fram-søgumaðurin hjá danska Vinstraflokkinum undirtøku fyri sínum sjónarmiði, skal grønlandska heimastýrið ikki longur gera av, hvussu blokktuðulin úr ríkiskassanum skal nýtast.

Kristian Jensen sigur, at hann ætlar sær ikki at spara pengar í Danmark uttan at geva sær far um, hvussu grønlandingar nýta tær 2,9 milliardir krónurnar, sum teir fáa í blokktuðuli. Fyri at forða fyri, at pengarnir verða misnýttir, mælir hann til, at pengarnir verða markaðir til ávisu endamáli framtíðini.

Augusta Salling, sum var

grønlandskur landsstýrismáður í figgjarmálum seinasta valseið, sigur, at hon hevur einki ímóti at tosa við danskar politikarar um málið, men hon leggur afturat, at vil danska stjórnin hava rætt til at raðfesta politisku uppgávarnar hjá grønlandska heimastýrinum, fer tað at skaða víðurskiptini millum londini.

Norskur ES-limaskapur hevði gagnað samunum

Tað heldur í hvussu er formaðurin í norska samatinginum.

Formaðurin í Samatinginum í Noregi, Sven Roald Nystø, heldur, at Noreg eigur at fara upp í ES.

– Útjadarapolitikkurin hjá ES er sum smíðaður til tað samiska fólkíð, og norskur limaskapur í samveldinum hevði givið samunum størri ræðisrætt yvir náttúrutilfeinginum í Norðurnoregi, sigur Sven Roald Nystø.

Hann sigur seg eisini vera

sannfórdan um, at norskur ES-limaskapur hevði ment samstarvið í teimum samisku økjum. Somuleiðis er hann av teirri áskoðan, at teir norsku myndugleikarnir hava ikki gjørt nóg mikið til tess at tryggja samunum rættindi til vatn og jorð í Finnmarkini.

Ein spurnarkanning í norska Samatinginum hevur víst, at tingið er tvíbýtt í spurninginum um norskan limaskap í ES. 17 tinglimir siga seg vera ímóti limaskapi, meðan 16 ery fyri. Seks siga, at teir hava ikki tikið støðu til spurningin.